

Å bevare freden for vårt eget land

Taler
Haakon 7

Dato
12 januar 1940

Sted
Stortinget

Omstendigheter
Trontale

1 Hr. president, Folkets representanter.

Jeg hilser Stortinget velkommen til ansvarsfull gjerning og ønsker at denne må bli til Fedrelandets gagn.

5

Min sønn kronprins Olav har i det forløpne år sammen med kronprinsessen gjort en lengre reise gjennom Amerikas Forente Stater, og det er meg en glede å kunne uttale forvisningen om at denne reisen har bidratt til å styrke de vennskapsbånd som knytter vårt land til den store republikk hinsides havet.

10

Tross de krigene som er utbrutt i Europa, og som endog har rammet et av Norges granneland, har vårt land kunnet opprettholde fredelig og vennskapelig tilhøve til alle sider.

15 Krigsførselen har skapt mange vansker og farer for norsk skipsfart og handel, og jeg må beklage at den har ført med seg for vårt land tap av både menneskeliv og økonomiske verdier. Det har vært nødvendig å nedlegge protest overfor forskjellige regjeringer mot krenkinger av vår nøytralitet og våre rettigheter, og det har vært ført forhandlinger med de krigførende land om ordning av de
20 økonomiske spørsmål som krigen har reist. Disse forhandlinger er enda ikke avsluttet. Men det er mitt håp at de skal skape tryggere vilkår for vår rettmessige handel og skipsfart enn de som rår i øyeblikket. Enda mer håper jeg at det må lykkes i det år som nå er begynt, å nå fram til fred i verden, og særlig vil jeg uttale dette fredshåp for vårt granneland Finnland.

25

I ethvert tilfelle vil det være de norske statsmaktens oppgave, i samarbeid med andre nøytrale land, i første rekke Danmark og Sverige, fremdeles å bevare

freden for vårt eget land.

30

På grunn av krigen er det satt opp nøytralitetsvakt til lands og til sjøs, og det vil fremdeles være nødvendig å holde denne vakten oppe.

35

Det vil bli lagt fram forslag om bevilgning til dekning av utgiftene ved dette og til slike forsyninger til hæren og sjøforsvaret som anses nødvendig under den nåværende situasjon.

40

De ordinære militære øvinger vil for hærens vedkommende bli foreslått holdt vesentlig på samme måte som i 1939. Til det kommer repetisjonsøvinger av 24 dagers varighet for yngre årsklasser som ikke har vært beordret i nøytralitetsvakt ved feltavdelingene.

45

Det arbeides med en plan for frivillig militæropplæring under Forsvarsdepartementets ledelse og kontroll.

I sjøforsvaret må innkalling og øvinger legges om og vides ut for å gjøre mulig en rimelig avløsning av nøytralitetsvakten.

50

Arbeidet med å bedre og trygge landets forsyninger vil fortsette. Det blir lagt fram for Stortinget forslag om de bevilgninger som trenges til dette. En vil fortsatt prøve å ordne det slik at innførsel og omsetning foregår gjennom de vanlige organer, så langt dette er mulig og forsvarlig.

55

Arbeidsmarkedet har i det siste året vært gunstigere enn i 1938, men stillingen er utrygg og kan når som helst kreve særlige tiltak. Arbeidet med å førebu slike tiltak er i gang.

60

Det vil bli satt fram proposisjon til ny lov om arbeidsformidling, liksom det arbeides med forslag til lover om arbeidsvilkår for hushjelp og for arbeidere i landbruket.

65

I samband med forslag til lov om endringer i lov om driftskredittkassen for mindre jordbrukere vil spørsmålet om å skaffe trekk-kraft for mindre bruk bli tatt opp.

Likeså har en under behandling ny lov om Den norske Stats Fiskeribank med

forslag om utviding av bankens virksomhet.

70 En vil fortsatt arbeide for å fremme boligsaken. Spørsmålet om forslag til ny lov om småbruk- og boliglån er tatt opp til drøfting i sammenheng med en plan om å opprette en statens huslånebank til bedring av boligkreditten. En vil også i år foreslå bevilgning til reparasjon av helseskadelige våningshus og avsetning av ytterligere beløp til statens husfond.

75

Utarbeidelsen av statsbudsjettet har i år vært særlig vanskelig. Det har måttet skaffes plass til meget store beløp til nøytralitetsvakt og forsyninger m. v.

Samtidig er det av omsyn til arbeidslivet nødvendig å holde arbeids- og anleggsbudsjettene best mulig oppe, slik som forutsatt i den i fjor nevnte 3-
80 årsplan. For å skaffe balanse har en måttet foreslå meget betydelige forhøyelser av skatter og avgifter m. v. Forbruket av lånemidler vil dessuten øke.

De provisoriske anordninger som er gitt under krisen, vil bli foreslått avløst av midlertidige lover.

85

Av saker som ellers vil bli forelagt Stortinget, skal nevnes forslag til :

Lov om brannvesenet i byer, byggebelter m. v.

90 Lov om bygnings- og brannvesenet på landsbygda.

Jeg ber Gud signe Stortingets gjerning og erklærer Norges 89de ordentlige Storting åpnet.

95

Kilde

www.regjeringen.no

Emner

1940, Storting, Trontale

100

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/a-bevare-freden-for-vart-eget-land>

105